

Pyhäjärvi

Maanantaina 20. elokuuta 2007

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 8 52. vuosikerta

Lähety sapua Viipurin juutalaisyhteisöön

Satoi kun lähdin matkalle ja satoi taas, kun palasin kotiin. Viipurissa paistoi aurinko. Olin siellä kulu- van vuoden heinäkuussa Lähetysapu ry:n järjestä- mällä ryhmämatkalla. Mat- kan johtajina toimivat Lä- hetysavun toiminnanjohta- ja Unto Helin, hänen vai- monsa Irma Helin ja leh- tori Paula Jokiniemi. Suuri linja-auto oli täynnä retke- läisiä ja tavaraa.

En toki ollut Viipurissa ensimmäistä kertaa. Kuit- tenkin on aina yhtä sykäh- dyttävää saapua sinne ja nähdä Viipurin linna. Kau- an sitten omat vanhempai- ni tekivät häämatkan Vii- puriin ja kävivät Pyhäjär- vellä, äidin synnyinseudu- la saakka.

Ensimmäinen kohteem- me Viipurissa oli Pietari- Paavalin kirkko. Sen par- vella meille tarjottiin terve- tuskahvit ja seurakunnan kirkkoherra kertoi kirkon historiasta. Kirkkosali näyt- ti vaatimattomalta. Sunnun- taisin salla kaunistavat seu- rakuntalaiset, jotka ahke- rasti käyvät jumalanpalve- luksessa.

Kirkosta oli lyhyt matka torille. Sen myyntipöydät ovat virkavallan toimesta

vähentyneet, mutta muuta- ma kauppias sentään oli paikalla. He myivät edulli- seen hintaan kristallimalja- koita, pellavaliinoja ja Maa- tuska-nukkeja. Torilla liik- kui paljon ihmisiä ja jaoim- me heille venäjänkielisiä, Jeesuksesta kertovia lento- lehtisiä. Lapset juoksivat kintereillämme ja pyysivät rahaa selvällä suomenkie- lellä. Lahja, minun kaima- ni, jakoi lapsille voileipiä ja Irma viehättäviä Molla- Maijoja, räsynukkeja, jotka eräs katulasten ystävä on tehnyt.

Torilta lähdimme Vii- purin juutalaisyhteisöön ja veimme sinne paljon vaat- teita ja ruokaa. Meille tar- jottiin taas kahvia ja pieni kuoro lauloi mollisoitui- sia lauluja. Varmaankin lau- lut kuvastivat juutalaisten kaipuaa Israeliin, kotima- hansa. Lopuksi kuoro lau- loi Hatikvan, Israelin kan- sallislaulun, ja seisomaan nousten sitä kuuntelimme. Unto lauloi Hatikvaa suomen- kielellä.

Viipurin lastenkodissa meitä oli jo hartaasti odo- tettu, sillä olimme aikatau- lusta myöhässä. Lastenko- tiin veimme vaatteita, ve-

näjänkielisiä Lasten Raam- tuita, leikkikaluja ja ma- keisia. Lapset esittivät hy- vin harjoiteltuja laululeik- kejä ja kaksi nuorta taido- kasta tanssia.

Sitten olikin minun vuo- ron. Flanellokuvien avulla kerroin Raamatun kerto- muksen orja Onesimukses- ta, joka Rooman vankilas- sa tuli uskoon. Evanke- liumin, ilosanoman Jeesus- sesta, hänelle kertoi apos- toli Paavali, joka oli kah- leissa Kristuksen tähden. Tulkki käänsi puheeni ve- näjäksi. Lopuksi kysyin lap- silta: ”Tahdotteko te ottaa Jeesuksen vastaan omana Vapahtajananne?”. Monet kädet nousivat pystyyn. Rukoilimme yhdessä. Sit- ten vielä Ritva, yksi retke- läisistä, puhui lyhyesti en- nen lastenkotivierailumme päättymistä.

Jos olisi ollut aikaa, niin olisin halunnut käydä Monrepos'sa. Missä kun- nossa lienee nykyään Nicolay'n puisto, joka tunnetun laulun mukaan oli kerran puistoista kaunein.

Monrepos on ollut siu- nauksien paikka. Siellä Ma- tilda Wrede, vankien ystä- vä, kävi lepäämässä raskaan

Matkanjohtaja Unto Helin tyytyväisten lasten parissa. Lapset ovat saaneet Raamatut ikiomiksi. Kuva: Paula Jokiniemi.

työnsä lomassa.

Monrepos'n omistajat, Nicolay'n perhe, kuuluu Ma- tildan ystäväpiiriin.

Niin meno- kuin paluu- matkallakin jännitimme Venäjän tulla ja rukoilim- me Jumalan apua. Pääsim-

mekin kohtuullisessa ajas- tulla läpi. Yövyimme Suomen puolella, Haminan hotellissa.

Paluumatkalla auton mi- krofoni oli käyttöä, sillä melkein kaikki halusivat kertoa matkavaikutelmis-

taan. Kiitimme matkanjoh- taja, autonkuljettajaa ja en- nen kaikkea Taivaan Isää. Momen mielessä taisi kyteä ajatus uudesta matkasta Vii- puriin.

LAHJA SIUKOLA

Suuri koulujuhla Vammalassa

Vpl Pyhäjärven kunnan ensimmäisen kansakoulun, **Pyhäkylän koulun 130-**vuotisjuhlaa vietetään Vam- malan Seurakuntatalolla la 1.9.2007 alkaen klo 11.00.

Päivän ohjelmaan sisäl- tyy yhteinen kouluruokailu ja tunteita liikuttava filmi Muistojen järvi.

Runsaasta musiikkiohjel- masta vastaa ja juontajana toimii viimeisten opettaji- emme Emil ja Merta Kor- hosen tytär, kanttori Riitta Hirvonen. Apuna hänellä on poikansa, tenori Jussi Hirvonen, tyttärensä mus. varh. kasvattaja Siina Hir- vonen, rovasti Wahlin nuorin tytär, pianisti Maria Ka- hilakoski, opettaja Laina

Tenkanen-Poikkeus, kan- tori Hannu Tenkanen ja poikansa Henriikki Tenka- nen.

Elokuvaneuvos Kari Uu- sitalo muistelee Pyhäjärveä 6-vuotiaan näkökulmasta. Pastori Mirja Tenkanen tuo Vammalan seurakunnan tervehdyksen ja Seija Hir- vikoski tulkitsee pyhäkylä- läistä runoutta ja Kastehel- mi Karjalasta.

Julkistetaan Pyhäjärven ensimmäisen koulun 130- vuotisesta taustalesta ja monesta muusta kertova **Kaunista Vpl Pyhäjärveä** -kirjasarja.

Tietysti lääkittää kahvi- hammasta välillä ja yllätyk- setkin ovat mahdollisia.

Pyhäjärveä museossa

Seurakuntatalon vieressä on Tyrvään Seudun Mu- seo. Sinne on vapaa pääsy. Museossa on pysyvä Pyhä- järven osasto sekä vaihtu- va osasto, jonka teemana on nyt pyhäjärveläinen ka- lastus.

Tervetuloa läheltä ja kau- empaa yhdessä juhlimaan pyhäjärveläisen kansanva- listuksen 130-vuotista tai- valta.

Ilmoitathan tulostasi la 25.8.2007 mennessä Seija Jokiselle 040 835 5820 tai Irma Karppaselle 03-5143 731.

Kaunista Vpl Pyhäjärveä -kirjasarja valmistuu

Kirjasarjan Osa I paino- työ alkoi ma 6.8. ja Osa II ke 8.8.

Näin on molempien kirjojen osalta pantu ”kir- jan kannot kiinni”. Mi- tään ei enää lisätä eikä oteta poiskaan. Nyt painokoneet pyörivät Vam- malan Kirjapainossa.

Kirjatoimikunta kiittää lämpimästi kaikkia kirjaan- tietojia lähettäneitä ja ku- via lainanneita. Ilman Tei- dän apuunne kirjaa ei oli- si pystytty tekemään.

Lauantaina 1.9.2007 Vammalan Seurakuntata- lolla sitten kaikki näem- me, mikä ”tästä lapsesta” tuli.

Kaikille kirjan ennako- varanneilla tiedoksi:

Jos pääsette Pyhäkylän koulun 130-vuotisjuhlaan Vammalaan, Teillä on mah- dollisuus saada varaaman- ne kirjat sieltä mukaanne. Tämä tieto koskee myös niitä, jotka ovat pyytäneet toimittamaan kirjan postin välityksellä tai luvanneet noutaa jonkun kirjatoimi- kunnan jäsenen kotoa. Niil- le, jotka eivät voi tulla juh- laan mukaan ja saada sieltä kirjoja, ne toimitetaan so- pimuksen mukaan postitse tai ovat noudettavissa so- vitusta paikasta.

Juhlan jälkeen kirjojen ja- kelutilanne kartoitetaan ja posti- ym. jakelu alkaa vas-

ta viikolla 36.

Luonnollisesti juhla- paikalla on kirjoja myy- tävänä ilman ennako- varauksia kaikille haluk- kaille.

Tervetuloa nauttimaan Pyhäjärven ensimmäisen kansakoulun 130-vuotis- juhlan ohjelmasta, tapaa- maan tuttuja ja tutustu- maan koulupiirimme eri- laiseen kyläkirjaan.

Muistathan ilmoittau- tua la 25.8.2007 men- nessä Seija Jokiselle 040 835 5820 tai Irma Karppaselle 03-5143 731.

Pyhäkylän koulu- piiriin kirjatoimikunta

20. elokuuta 2007

Pienestä kiinni

Hyvää päivää karjalaiset. Sataprosenttiset, puolikkaat, neljäsosat, kahdeksasosat, kuudestoistaosat – ensimmäiset, toiset, kolmannet, neljännet, viidennet polvet. Ja niin edelleen.

Karjalaisia me kaikki. Pyhäjärvellä ja muualla Karjalan kannaksella syntyneet käyvät lähimpien vuosien ja vuosikymmenien aikaa vähiin, loppuun. Mutta sen ei tarvitse olla loppu karjalaisuudelle. Karjalaisuus on monen perheen kohdalla puolittunut, kun liittoja on solmittu uusille asuinpaikoille asetuttua, eri heimoista ja paikkakunnilla löytyneiden rakkaiden kesken. Tätä tietä karjalaisuus menee pienempiin osiin – mutta on tärkeää muistaa, että samalla karjalaisuus voi myös moninkertaistua: kun vain huolehdimme, että kaikki kaukaisimmatkin sukuaarajat jäsenet karjalaiset juurensa muistavat, kaivavat ne esiin ja kertovat eteenpäin.

Mitä sillä väliä, vaikka olisi yksikuudestoistaosakarjalainen ja tulevina vuosikymmeninä vieläkin vähemmän – sukututkimukset ovat voimissaan, ja yhä useammat kiinnostuvat juuristaan ennemmin tai myöhemmin. Ja löytävät oman pisaransa karjalaista syntyperäänsä.

On suuri haaste, miten karjalaisuutta tuodaan tykö, kun Karjalassa eläneitä, "oikean karjalaisuuden" kokeneita ihmisiä ei enää ole. Mikä on keino saada tämän päivän maailmankansalaiset, monen harrastuksen houkuttamat ihmiset huomaamaan, että Karjala on myös heidän juttunsa?

Karjalaiset säätiöt, järjestöt, yhdistykset ja kerhot ovat avainasemassa. Ne tekevät arvokasta työtä vaalissaan yli 60 vuotta sitten pakosta jätettyjä kotikunnaita ja kotiseudun elämänmenoon liittyvää kulttuuria, tapoja ja tarinoita, järjestämällä kotiseutumatkkoja ja innostamalla pitämään yhteyttä entisten yhteisöjen, naapureiden, sukulaisten ja ystävien kesken – ja tietysti luomaan uusia ystävyysuhteita, iloittamaan karjalaisuudesta ja joskus aina yllyttämään uusista sukulaistakin. Tämän sain konkreettisesti kokea Vpl.Pyhäjärvi-juhilla Tampereella, kun pian pääjuhlan jälkeen löytyi kaksi uutta sukulaista.

Sanotaan, että ihmiset kiinnostuvat juuristaan keski-ikässä, pienempi osa jo varhaisempina vuosinaan. On hienoa, että sukututkimukset ja muu herääminen houkuttaa plus-nelikympyksiä, mutta parasta on kylvää siementä jo paljon aikaisemmin.

Väitän, että karjalaisuus jälkipolville voi olla hyvinkin pienestä kiinni. Kuka kutsutaan pitäjäjuhille antamaan pienen ohjelmanumeron, kuka myymään pääsylippuja, kuka lippuvartiota, kuka edes yleisön joukkoon istumaan isän, äidin tai isovanhempien viereen. Tai mukaan kotiseutumatkalle, Karjala-seuran pikkujouluun, sukutaapaamiseen, kyläkirjan julkistamistilaisuuteen, sukujuhlille ynnä muihin rientoihin.

Vähäniikin asia voi olla kipinä siihen tajuaamiseen, että joku yhteys minullakin karjalaisuuteen on. Ei sitä tarvitse arjessa joka minuutti miettiä, mutta kun tieto on jäänyt kytemään, niin joskus se on valmis myös kypsymään ja kasvamaan.

Olen itse puolikaskarjalainen, äidin puolelta juuret Pyhäjärven naapurissa Sakkolassa. Hämäläisen miehen kansa olen aikaansaanut kaksi poikaa, ja mielissäni siitä, että nämä neljäsosakarjalaiset kumpikin tietävät, mitä juurenkappaleita kantavat. Jopa niin, että omien kavereiden keskuudestakin nuoret miehet osaavat bongata tyyppisiä, jotka ovat myös karjalaisia sukua.

Lehti syntyy yhteistyöllä

Kiitän lämpimästi siitä luottamuksesta, kun Pyhäjärvi-Säätiön hallitus on valinnut minut tätä pitäjälehteä tekemään. Mutta jatkossakin tarvitaan kaikki entiset toimittajat ja avustajat talkoisiin: jokainen lukija voi olla myös lehden tekijä. Lähettäkää kirjoituksia, kuvia ja toiveita siitä, miten Pyhäjärvi-lehteä edelleen kehitetään ja tehdään mielenkiintoiseksi, odotetuksi postiluukun kolauttajaksi.

Olen 17 vuotta toimittanut Sakkola-Säätiön julkaisemaa Suvannon Seutua, missä tehtävässä myös edelleen jatkan.

Pidetään yhteyttä!

Ja nyt on aika mennä sienimetsään – huolimatta niistä hirveistä hirvikärpäsistä.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Pyhäjärvi, Pietari ja Viipuri koettiin taas

Matkalaisia Musakan lomarrannassa.

Olipas taas muistojen matka 22.-26.7. Bussimme starttasi Ikaalisista klo 6. Tulim mukaan Tampereelta. Matkan johtajana oli reipas Seija Lintula kuten aina. Autonkuljettajana oli luottettava ja osaava Matti Heikkilä, joka sanoi: "Venäjän matkalla ovat aina seikkailua, kuinka meidän käy". Otimme matkustajia Helsingistä ja motelli Leikarista, välillä pidimme kahvitaun.

Ajelimme Viipurin ohi-tustietä. Matkan aikana Seija Lintula kertoi Sakkijärven historiaa, todeten tälläkin paikalla käytyä kovaa taistelua. Kirkko tuhoutui sodassa, tilalle rakennettiin hotelli ja tuntemattoman sotilaan hautapaikka, jossa lepää saksalaisia sotilaita.

Ajelimme eteenpäin. Muolana järvi näkyi puitten lomasta. Ajamme vanhaa Pietarin tietä ja saamme rajalle. Tulimme Vaalimaalle, jossa 11 kilometrin rekkaajonot on edessä. Hidastaahan se jonkin verran matkan tekoa. Suomen tullissa päästiin alle tunnin, toivoittivat hyvää matkaa. Toisin oli Venäjän tullissa. Sanoivat, että voi mennä hyvinkin pitkään. Lohduttivat, että meidän

jäljessä on pitkät jonot, kaksi tuntia siinä vierähti.

Nyt suuntaamme kohti Äyräpäättä veteraanien raskalle jalanjäljelle, kiitollisin mielin muistelemaan, mitä he ovat puolestamme tehneet. Seurasi toistemme esittely ja pientä verrytelyä istumisen päälle. Kohta saavuummekin hiljaisen kauniin Äyräpään rantaan. Kylläpä tie oli käynyt kuoppaiseksi, kulku oli hankalaa, maisemat kauniin rauhalliset. Keitimme siellä makoisat kahvit kinkkuleivän kera.

Nyt kohti Musakan lomarrantaa, jossa meitä odotti maukas ateria. Olihan kellokin pyörähtänyt ympäri siitä, kun kotoa lähdettiin. Ei se mitään, olemehan rakkaalla kotikonulla. Laulelimme matkalla ja Pentti Inkinen kertoi entisajoista. Seija Lintula esitteli paikkakuntaa ja tulimme Lomarantaan. Oli aika pulsahtaa Pyhäjärven lämpöiseen veteen.

Seuraava päivä oli koti-seutujen päivä ja se on aina yhtä sykkähdyttävä. Ensiker-talaisina olivat serkkuni poika Aimo ja tytär Katarina. Opastimme heitä ystäväni Tertun kanssa isoisänsä ja

lanjäljelle Vernitsalla ja Sor-tanlahdessa. Saimme luvan kulkea satama-alueella Laatokan rannassa ja kertoa menneistä ajoista siellä.

Seuraava päivä oli omistetttu Konevitsan luostari-saarelle. Oppaana oli Antti Musakka, joka kertoi saaren historiasta.

Kirkkoa restauroitiin ulko-paain, alarkirkko on käytö-kelpoinen. Paljon siellä on jo saatu aikaan vapaa-ehdotyistyyn turvin. Tulles-samme teimme vielä Käki-salmen kierroksen.

Seuraavana päivänä läh-dimme katsomaan Pietarin nähtävyyksiä. Näimme ka-naalin varrella kirkon, jonka nimi oli "kirkko veren päällä." Kirkko on raken-nettu paikalle, jossa Alek-santeri II murhattiin.

Yritimme Iisakin kirk-koon, mutta oli siesta-aika ja kirkko oli kiinni. Menimme Pietari-Paavalin kirkkoon kävelen Nevan varrta pitkin kattellessen ympäristöä. Kirkossa lepäävät kaikki Venäjän hallitsijat marmoriarakuissa ristiaita-uksissa. Sinne oli valtava kansainvaellus. Katselimme Nevan nähtävyyksiä 1700-luvun linnoituksia. Palasim-

me takaisin Iisakin kirkolle. Olimme viipyneet matkalla liian kauan ja kirkko oli jo kiinni.

Teimme ostoksia ja katselimme kaupunkia, olipa mahtavaa menoa. Palasimme Terijoen hiekkarannolle, ei nekään ole entisensä. Teimme siellä katselmuk-sen suomalaisesta luterilaisesta kirkosta. Ajelimme poistullessa Valkjärven kautta ja tulimme Loma-rantaan väsyneinä ja paljon nähneinä. Huomenna on jo kotiinlähden aika.

Aamiaisen jälkeen koko-simme matkatavarat ja taas bussiin. Pysähdyimme sankarihauhdalla ja laskimme kukkamme. Jenny Savolainen esitti muistosanat ja Seija Hakanen lauloi "Oi synnyinmaani Karjala". Lopuksi lauloimme suvi-virrestä kaksi säkeistöä.

Matka koti-Suomeen alkoi. Viipurissa teimme vielä viimehetken ostokset. Rajan ylittettyä lauloimme "Kotimaani ompe Suomi".

Kiitos kaikille mukana olleille hyvältä matkasta, jospa taas ensikesän!

Terveisin

SUOMA SAARINEN

Puheenjohtajalta

On avartavaa silmillä ja lukea karjalaisia pitäjälehtiä, jotka omaleimaisuudellaan herättävät lukijoiden mielenkiinnon.

Vaikka nuo lehdet on tarkoitettu lähinnä kyseisten pitäjien omaan väen luettavaksi, sivuavat ne aihepiirejä, joista ulkopuolisetkin ovat usein kiinnostuneita. Jotkut lehtemme lukijat ovat ihmetelleet puheenjohtajan palstan puuttumista Vpl. Pyhäjärvi-lehdestä.

Onhan naapureillamme mainiot "Turkkisen turinat, Paukun pakinat ja Virkin virkkeet" jne. Miksi ei siten meillä? Olen pohdissellut asiaa ja siitä on keskusteltu hallituksen koko-

uksessakin.

Lisäksi uusi päätoimittaja rohkaisi aloittamaan. En ole toimittaja, kirjailijasta puhumattakaan, mutta lyhyesti viestini on seuraava.

Puheenjohtajan palstan sanoma täydentää lehden sisältöä ja sen aihepiiri voisi olla monipuolinen ja tiedottava. Samalla se antaisi mahdollisuuden reagoida hyvinkin nopeasti ajankoh-taisiin asioihin, käytännössä jo seuraavassa lehdessä. Myös hallintoneuvoston puheenjohtajalla olisi luon-

nollisesti tilaisuus kirjoit-taa tällä palstalla.

Kun olemme omaa lehteämme muutenkin kehittämässä, tai "päivittämässä" kuten termi tänään kuuluu, haluan vastata tuohon haasteeseen.

Antakaa palautetta. Hyvää kesän jatkoa, näkemien ja kuulemiin täältä Harjavalasta!

YRJÖ S. KAASALAINEN
Hallituksen puheenjohtaja

Laadukas lavialainen – Yks Tämmönen 2007

Laviassa vietetään joka vuosi heinäkuussa Lavia- viikkoa monenlaisin tapahtumina. Viikko päättyy ”Livialaisena suviehtona” - tapahtumaan, jossa ilmoitetaan Lavia-Seuran valitsema vuoden laadukas lavialainen, nimikkeellä Yks Tämmönen.

Nimi tulee hauska sanonnasta: ”Olkkoon yks tämmönenkin, sano Luoja kun lavialaisen loi.

Tämän vuoden suviehtona tapahtuma 21.7. Huuhkajalla keräsi suuren yleisömäärän ja laadukkaalla lavialaisen arvoniemen sai Vpl. Pyhäjärvellä syntynyt Sulo Rampa.

Lavia-Seuran johtokunnan jäsen, Vammalan kirjastonjohtaja Sari Sillanpää oli laatinut esittelyn Sulo Rampasta, jonka luki johtokunnan puheenjohtaja Virpi Suuriemi. Rampalle luovutettiin kunnia-kirja ja perinteinen kuparipannu vuodeksi ja pienempi kahvipannu muistoksi tilaisuudesta.

Vuoden 2007 ”Yks Tämmönen” on syntynyt Viipurin läänin Pyhäjärvellä, Karjalan kannaksella 9.9.1929. Sodan jaloista hän joutui ensin Pohjanmaalle Kokkolaan, mistä perhe palasi takaisin Karjalaan välirauhan aikana. Viimeinen ja lopullinen lähteminen Karjalasta johdatti matkan Korpilahden kautta Laviaan, minne perhe asettui 1947. Kotiutuminen Laviaan ei ollut helppoa; asuinpaikaksi oli osoitettu metsäinen tontti Riuttalan kylän Kivenmaasta, jossa oli pelloksi raivattavaa vesijättömaata 5,5 hehtaaria ja metsää 18,5 hehtaaria. Vuosien mittaan tilasta kehittyi kukoistava maanviljelystila, jonka ohjat ovat jo jonkin aikaa olleet seuraavan sukupolven hallussa.

Elämäkumppaninsa Airin Sulo löysi läheltä uutta kotipaikkaa, ja heille synti kolme poikaa. Kaikki Airin ja Sulon pojat asuvat nykyään perheineen Laviassa ja ovat aktiivisesti rakentamassa lavialaista hyvinvointia.

– Sulo Rampa on ollut mukana myös monissa luottamustehtävissä: Lavian kunnanvaltuustoon hänet valittiin vuonna 1964 ja kunnanhallituksen jäsenenä hän ehti toimia 16 vuotta. Kiinnostus talousasioihin veti hänet mukaan Osuuspankin hallintoon, jossa hän on ollut mukana 37 vuotta, joista 17 vuotta johtokunnan puheenjohtajana. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen asiamiehenä hän toimi 25 vuotta, ja Hankkijan sekä metsänhoitoyhdistyksen hallitukset ovat päässeet osalliseksi hänen asiantuntemuksestaan. Myös Lavian Karjalaisen ja kyläyhdistysten toiminta on ollut Sulon sy-

däntä lähellä, luettelo Sari Sillanpää, Lavia-Seura ry:n johtokunnan jäsen.

– Sulo Rampa voi luonnehtia nykyään paljon käytetyllä ja muodikkaalla sanalla: innovatiivinen. Hän on aina ennakkoluulottomasti, työteliäästi ja uteliaana tarttunut uusiin haasteisiin hankkiessaan perheelleen toimeentuloa ja toimiessaan yhteisten asioiden hyväksi. Toisaalta hänestä voidaan käyttää vähän kulunutakin sanontaa ”oman onnensa seppä”. Kaikki, mitä hän on saavuttanut, on kovan työn tulosta ja itse tehtyä.

Luonteenpiirteeltään Sulo on vahvasti karjalainen, mutta sopeutunut hyvin satakuntalaisten joukkoon. Ystävät ja tuttavat tuntevat hänet vieraanvaraisena, avuliaisena ja mukavana seurahimisenä, jolla on aina mielenkiintoisia tarinoita kerrottavanaan. Tämä tarinan- ja jutunkeronnan perinne juontaa hänen äidistään Annista, jolla oli aina ehtymätön määrä erinäisiä sattumuksia kerrottavana Karjalasta ja karjalaisista ihmisistä.

Tarinankerronnasta kehittyi ajan myötä Sulolle harrastus, josta on syntynyt myös näkyviä tuloksia. Hän on julkaissut kaikkiaan kolme kirjaa. Ensimmäinen, vahvasti elämäkerrallinen teos ”Dynamiittia kämmenissä” ilmestyi vuonna 198. Seuraavat teokset ”Kirottu ylpeys” ja ”Elämä vaatii uhriensa” ovat sodanjälkeiseen Suomeen sijoittuvia selviytymistarinoita. Romaaneissa kuvataan nuorten miesten kotaloita, kun he joutuvat ehkä vähän liian nuorina astumaan aikuisten saappaisiin, kun sota on vienyt edellisen sukupolven mennessään.

Yksi Sulon elämän tärkeimmistä elementeistä on luonto ja erityisesti metsä. Metsä on hänelle edelleen kuntosalia ja metsänhoito yksi hänen rakkaimmista harrastuksistaan. Myös hänen kirjoissaan metsällä on merkittävä rooli – metsäluonnon ja työtapojen kuvaukset ovat tavattoman eläviä ja rikkaita.

– Vuoden 2007 ”Yks Tämmöstä” voimme luonnehtia monin eri tavoin: maanviljelijä, talousmies, järjestöihminen, metsänhoitaja ja kirjailija, jona tuotoksista voimme nauttia tulevaisuudessakin. Lavia-Seura onnittelee nimettyä Laadukasta lavialaista!

Rampa kiitti arvonimestä ja muista huomion osoituksista. Kuultuaan esittelyn istänsä hän kertoi menneensä aivan sanattomaksi. Niin monenlaista tietoa Sari oli hänestä ”onki-

nut” ja eipä siihen ole oikeastaan mitään lisättävää. Muutama sana Sulolta kuitenkin seuraavassa.

Direktiivi

– Kun näissä merkeissä sain ensimmäisen puhelinoimiton, tuli mieleeni viime aikoina paljon käytetty sana: direktiivi. Täytänkö minä ne direktiivit, jotka ovat vaatimuksena Yks Tämmösen-nimitykselle? Meneinä vuosina tuli usein keskusteluissa esille, että Laviassa on tänne muutettaneen asuttava 30 vuotta ennen kuin hänet hyväksytään lavialaiseksi.

– Itse en tätä kokenut missään vaiheessa. Heti tulvani alkoi jälleenrakentaminen ja olin mukana yhteisissä asioissa. Nyt keväällä vapun aatonaaton tuli kuulleeksi 60 vuotta Laviaan tulostani - 30 vuoden direktiivi täyttyi tuplata, Sulo Rampa toteaa.

Laviaan tulon tunnelmia

– Keväällä 1947 kun olimme purkaneet vähäisen muuttokuorman, seisoin Rintakosken pihassa korkealla tontilla harmaan usvaisessa tiikkusateessa. Edessäni alhaalla oli laaja, puuton suo, nimeltään Kalmanneva. Oikealla näkyi osa Kivijärveä, pääosiltaan niittyä. Rannat olivat pusikkuneet, järven se oli vain keväisin ja syksyisin. Ensimmäinen rakennus, jonka Laviaan olen pystyttänyt, oli lato. Rantalain miehet tekivät siihen olkkaton.

– Siitä rakentaminen Laviassa alkoi ja joka vuosi tellingit ovat olleet meidän perhekunnalla jossain päin pystyssä. Alkuvaiheen tunnoista ja tunnelmista kerron ensimmäisessä kirjassani ”Dynamiittia kämmenissä”.

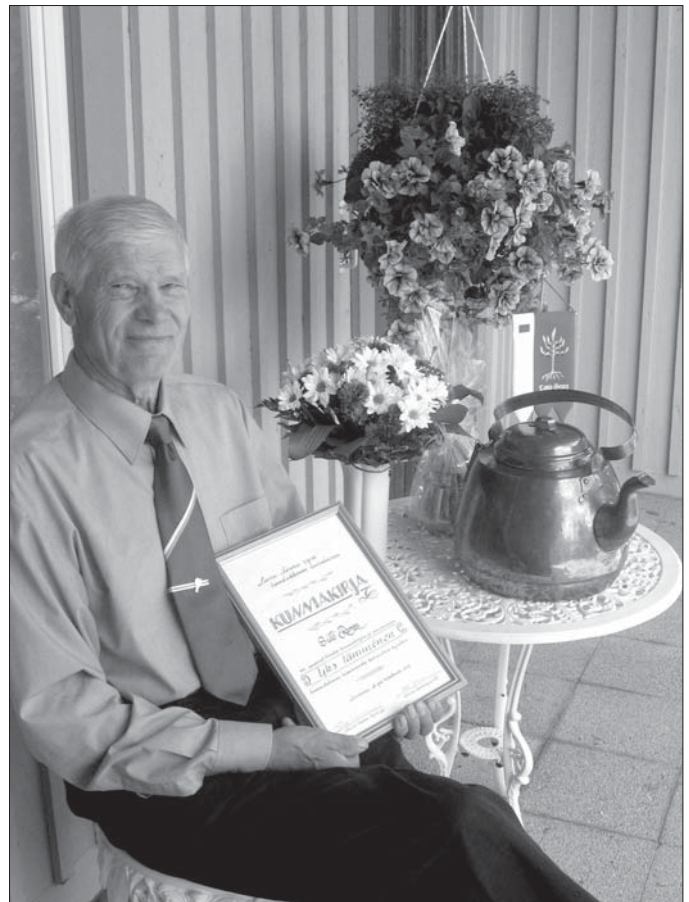
Armeijan jälkeen

– Suoritin asepalveluksen Tampereen Sulkavuorella ja palasin 1950 takaisin tänne korpien kätköihin. Ei ollut oikein mieltä-ylentävä tunnelma, kun jäin linja-autosta toukokuun neljäntenä päivänä Mäkipään tienpäähän. Tietä ei ollut koko talvena aurattua. Pikkukengät jalassa kävelin neljä kilometriä sohjoista tietä, joka oli talvella talaantunut korkeaksi polanteeksi.

– Juurtumiseni tänne kesti pitkään, mutta juuret ovat vankasti Laviassa.

– Teitä varmaankin kiinnostaa kuulla, mikä on korvenraivaajan jaksamisen salaisuus? Kyllä, kaiken takana on nainen, vaimoni Airi. Kolme poikaamme, heidän vaimonsa ja lapsensa.

– Parhaat kiitokset Lavia-Seuralle Yks Tämmösen-nimityksestä ja nöyrät kiitokset teille kaikille.

Laadukas lavialainen kunniakirjoineen ja kuparipannuineen.

Kuinka kauan kesti juurtumisen uusille asuinsijoille?

Tilaisuuden jälkeen Sulo Rampa antoi kommentteja Pyhäjärvi-lehdelle. Mitäs nyt tuntuu, Laadukas lavialainen?

– Tietysti olen iloinen näistä huomio-osoituksista. Tämän arvoniemen myötä koen, että se oli kunnianosoitus myös kaikille meille karjalaisille, jotka sodan jälkeen raivasimme ja rakensimme uutta kotiseutuamme Laviaa. Me karjalaisethan lähdimme kaikki valmiista kodeista ja valmiiden peltojen vierestä Karjalasta. Ja kyllä itselleni oli shokki, kun täällä Laviassa osoitettiin tietttömän taipaleen takana vesijättöinen hyllyvä suo ilman ainuttakaan rakennusta, ei edes latoa ja siitä oli raivattava elinkelponen tila rakennuksineen. Lisäksi isäni haavoittui pahasti vapausodassa ja hän oli pysyvässä sairaalahoitossa. Hänen tukeaan olisin tarvinnut niin monessa asiassa. Turvana meillä sisaruskilla oli kyllä tarmokas äiti.

Miten kauan parikymppiselle nuorelle miehelle kesti juurtumisen Laviaan?

– Kyllä siihen meni ainakin 15 vuotta. Mielestäni oli monta kertaa, että kyllä tällä rehkimisellä leivän voisi muualta helpommallakin saada. Olen kertonut näistä ajoista kirjassani Dynamiittia kämmenissä. Minua onnisti, sain vaimokseni oikein luonnikkaan lavialaisen tytön. Yhteen mennessä iskelmän tavoin ”en luvannut hälle ruusutarhaa enkä aurinkolaivaa”, mutta leivän lupa-

sin perheelleni repiä vaikka suon silmästä. Se tuntui hänelle riittävän. Ja sieltä suolta se leipä yhteisvoimin ihan konkreettisesti tulikin. Ja tietysti elämää helpotti myöhemmin tilan kanaan- tuotanto ja monet ulkopuoliset rakennusyritykset, joten nälässä ei ole tarvinnut olla.

Mitä sana lavialainen Sinulle merkitsee?

– No, Lavia on paikka, jossa olen asunut 60 vuotta ja olen siis lavialainen. Henkisesti olen aina karjalainen. Aivan kuin pohjalainen on aina pohjalainen, vaikka muuttaisi Amerikkaan. Täällä syntyneet lapseni ja lastenlapseni ovat ilman muuta luonnikkaasti lavialaisia. On kaksi tärkeää paikkakuntaa elämässäni, Pyhäjärvi Karjalassa ja Lavia Satakunnassa. Niiden väliin mahtuu suunnattomasti asioita, mutta tasavertainen sija on kummallakin paikalla sydämessäni. Tällä hetkellä jalkojeni alla on jo riittävästi kovaa maata, ettei tarvitse kaiken aikaa suosaappaissa kulkua. Ja pihapiirissä on vaimolle ”ruusutarhakin”, tosin pojan yrityksenä Satakunnan Täimituku. Näin ikämiehenä voin kaikista vaivoista huolimatta sanoa laulun sanoin: ”Elämälle kiitos, sain siltä paljon.”

SALME RINTALA

Kuolleita

Amalia Juvosen muistolle

Aina kun näen kuolinilmoituksessa syntymäpaikan Vpl. Pyhäjärvi, tulee mieleeni, että jälleen yksi syntyperäinen pyhäjärveläinen on joukostamme poissa. Ja nyt, kun se on äitimme kuolinilmoituksessa, niin se tuntuu entistäkin raskaammalta. Hänen kuolemansa kautta on meidän sukumme viimeinenkin side Karjalaan katkenut. Hän oli äitimme ja isämme suvusta viimeinen, joka sai elää jo ennen itsenäisyytemme alkua tähän päivään asti.

Äitimme syntyi 15.7.1911 Ylläpäässä, maanviljelijä/kauppias Aapro Ukosen viisilapsisen perheen toiseksi nuorimpana. Hänen elämänsä muodostui tavallaan kolmesta yhtiä pitkästä jaksosta.

Ensimmäiseen jaksoon kuului elämä lapsuudenkodissa, jossa hän oppi elämänsä varrella tarvittavat työn ja tekemisen taidot. Aikuisiksi vartuttuaan hän avioitui huhtikuussa 1935 enkkualaisen Nestori Juvosen kanssa. Heille syntyi kolme lasta, Sirkka vuonna -36, Osmo -37 ja Kalle -41.

Alavuden, Helsingin ja Tyrvään kautta kulkenut evakkotie vei perheen keväällä -42 takaisin Pyhäjärvelle Enkkuaan, mistä oli jälleen kesällä -44 lähdettävä, mikä johti Koskenpään kautta Helsinkiin. Se oli hänen elämänsä ensimmäinen kolmannes.

Toisen kolmanneksen

voidaan katsoa alkaneeksi, kun selvisi, ettei paluuta Karjalaan enää ole. Sodanjälkeinen aika oli työntäyteistä ja raskasta aikaa. Helsingissä oli töitä enemmän kuin tarpeeksi, mutta asunto-olot eivät olleet oikein tolallaan. Meitäkin asui yhdessä hellahuoneessa jopa seitsemän henkeä.

Isämme oli saanut sodan jälkeen työpaikan Helsingin Poliisilaitoksen autokorjaamolta. Siitä rohkautuneena hän osti Kokemäeltä autokorjaamon, minkä yhteydessä oli hyvä asunto. Autokorjaamo ei ollut kuitenkaan isällemme mieleen, sillä urheilu, etenkin paini, vei perheemme seuraavana kesänä takaisin Helsinkiin. Perheemme osti kesällä -47 Helsingin Pihlajatieltä oman asunon, missä äitimme asui syksyyn 2005 asti. Yli 58 vuotta samassa asunnossa.

Tähän toiseen kolmanneksen kuului avioero, lasten kouluttaminen ja kasvattaminen, Sirkka-tyttären kuolema joulukuussa -59 ja erittäin kova työnteke. Mutta kovalla sisulla ja peräänantamattomuudella hän kesti vastoinkäymiset ja elämän takaiskut. Hänen elämänsä alkoi helpottaa pikkuhiljaa ja kesällä -76 hän pääsi eläkkeelle.

Siitä alkoi hänen elämänsä kolmas ja viimeinen jaksos. Hänestä oli tullut jo aikaisemmin mummo ja nyt myös iso-mummo. Se oli

hänen elämänsä parasta aikaa. Nyt hänellä oli vihdoin aikaa itselleen. Hän matkusteli, käyden mm. isämme Emma-siskon kanssa Kanadassa tapaamassa isämme William-veljen perhettä. Matka, mistä hän ei olisi aikaisempina vuosina voinut edes kuvitella. Jokavuotiset etelän matkat olivat ohjelmassa aina 80-luvun lopulle asti. Kesällä -91 hän oli meidän Enkkuan matkallamme ja kävi myös Ylläpäässä. Silloin olivat kotiseutumatkat Karjalaan valttia!

Viimeisen Espanjan matkansa hän teki lähes 90-vuotiaana tammi/helmikuun vaihteessa Kalle-pojkansa 60-vuotispäiville Torremolinosken 2001.

Lastenlapset olivat alkaneet aikoinaan kutsua Pihlajatieltä Pihliksi ja lastenlastenlapset tietenkin isomummoaan Pihli-mummosi. Hänen kotinsa oli suvun ja ystävien tapaa-

mispaikka. Hän oli oikea karjalainen vanhan ajan mummo. Koskaan eivät kävijät päässeet siltä lähemmään syömättä ja vähintään pullakahvit oli pakko juoda. Hautajaisten muistotilaisuudessa monet kappailivat hänen karjalampiakokkeitaan ja riisipuurojaan.

Vähitellen tuli ajankohitukseksi kuitenkin palvelutaloon muutto yksinasumisen vaihtoehdoksi. Syyskuussa 2005 hän sai paikan Pohjois-Haagan Helli-kodin palvelustalosta, mistä tulikin hänen viimeinen kotinsa. Sielläkin hänen iloisuutensa ja huumorinsa toi hänelle uusia ystäviä henkilökunnan ja muiden asukkaiden keskuudesta.

Voimiensa vähetessä kasvoi hänen kaipuunsa kotiin Karjalaan. Öisin hän näki unta poisnukkuneista omaististaan ja ystävästään. Viimeisellä elinvuokollaan hänellä oli mielessä ehtiä kesäksi Ylläpäähän heinätoihin. Se toive toteutuikin, sillä keväällä 2007 sattuneet sairastelut ja kova lääkitys veivät hänen voimiaan. Perjantaina 15.6.2007 aamuyöllä hän nukkui rauhallisesti ikuuneen omassa sängyssään Helli-kodissa. Siihen päättyi äitimme Amalia Juvosen maallinen taival kuukautta vaille 96. ikävuottaan ja kolmas jaksos hänen elämässään.

Äitimme siunattiin haudan lepoon Helsingissä Malmin hautausmaan kap-

Kirkonsanoma

Jos mahdollista on ja mikäli teistä riippuu, eläkää rauhaa kaikkien ihmisten kanssa. Room,12:18.

Maailmassa taistellaan loppumattomasti eduista ja oikeuksista. Ihmiset pitävät kiinni turhasta kunniansta ja ajallisesta hyvästä. Niin pian kuin jommankumman omistamista uhkaa vaara, loppuu rauha ja syttyy viha. Uskovaisen omaisuutena ja rikkautena on Kristus, jota häneltä ei voi kukaan riistää. Sen tähden hänellä on, mikäli se hänestä riippuu, rauha kaikkien ihmisten kanssa. Hän voi luopua paljosta rauhan tähden. Kun miljoonat jäävät minulle, menköön ropo menojaan.

Jos onnemme riippuu maailmasta, saamme aina olla levottomia ja pettymys seuraa pettymystä. Oma itsekkytemme vie meidän viimeisenkin rauhamme. Pieninkin vastustus kiihottaa mieltämme ja saa meidät valtoihinsa. Mutta nyt Kristus on meidän onnemme ja aarteemme. Katso ja muista, kuinka hän äänettömänä kärsii ristillä. Kun mielesi kuohahtaa, muista silloin häntä. Katso, hänen kasvoinhinsa. Niissä kuvastuu rakkaus, johon suurinkin viha on sammunut. Kun häntä katsot, kuuluu mieleesi tyyntyä.

Herra auta minua, etten korkeita kurkottelisi. Varjele minua etsimästä omaa kunniaani. Auta minua nöyryttämään ristisi juureen saadakseni jo täällä puhtaamman ja jalomman elämän ja taivaassa luonasi katoamattoman kunnian.

KARL von BOGATZKY s.1690
Teoksesta Kultra-arteita

pelissa 29.6.2007. Siunauksen suoritti Pohjois-Haagan Hakavuoren seurakunnan kappalainen pastori Seppo Lappalainen. Siunauspuheessaan hän puhui äitimme vartumisesta Laatokan lapsesta Pihli-mummosi. Siunauksen hän suoritti minun samalla viikolla tuomalla Ylläpäänlahden hiekkala. Ja viimeistään silloin, kun kanttori Laasonen soitti uruilla kau-

niin Karjalan kunnalla, meidän kantaessa äitimme arkkua kappelista, kostivat kaikkien silmät kyynelistä.

Äitimme laskettiin samaan hautaan kuin tyttärensä ja siskomme Sirkka, joka oli odottanut äitiään jo joulukuusta 1959 asti. Lepää äiti rauhaassa!

VANHIN POIKASI
OSMO

Kultahääparilla tunnelmallinen kirkkokonsertti Laitilassa

Raija ja Pekka Laulajaisen sukulaiset, ystävät ja työtoverit saivat kesän alkupuolella mielenkiintoisen ja tervetulleeseen kirjeen. Sen sisältö oli hauska ja mutkaton.

Virallinen kutsu. Tänä kesänä, heinäkuun 27. p:nä tulee kuluneeksi 50 vuotta siitä, kun eräs nuori pari sanoi ”tahtonsa”. Ja kun he edelleen iltaisin, vaikkakin jonkin verran harmaantuneina, kömpivät saman peiton alle, sitä on syytä juhla. Sunnuntaina 22. p:nä heinäkuuta 2007 klo 15 järjestetään Laitilan kirkossa Kirkkokonsertti, esiintyjänä tuttu pesue laitulalaiset kirkkomuusikoiden avustamana.

Kultahääät! Mikä harvinaisen onnellisten ihmisten juhla nykyajan! Onpa mukava olla Pekan pikkuserkun puoliso ja päästä mukaan kuulemaan laulavan ja soittavan Laulajaisen perheen esityksiä oikein Laitilan kauniissa harmaakivikirkossa.

Juhlapäivä oli pilvetön. Kirkonseutu kylpi aurin-gossa. Kultahääpari asteli kirkkoon kypsää onnea säteillen. – Laitilalaiset nou-

dattivat lehtikutsua ja kirkko tuli täyteen juhlaakansaa. Ohjelmalehtisen kannessa jokainen vieras sai Raijan ja Pekan hääkuoron vuosimallia -57. Jo kutsussa oli esitetty toivomus, että vieraat eivät toisi kukkia eikä lahjoja vaan tukisivat vapaaehtoisella ohjelmamaksulla orpokoteja Bulgariassa ja Tansaniassa. Ovathan varsinkin Tansanian ongelmat Raijalle ja Pekalle toistuttuja siellä vietettyjen avustustyövuosien ajoilta.

Tervehdyspuheessaan Pekka kertoi juhlan järjestämiseen vaikuttaneista asioista: He molemmat ovat tunteet, että on suuri onni ja taivaallinen armo saada kulkea rakastamansa puolison rinnalla puoli vuosisataa ja vielä eteenkin päin. On kiitoksen aika. – Molemmat ovat omilla lapsuudenperheissään joutuneet kokemaan miten elämä muuttuu, kun toinen puoliso tempaistaan äkkiä pois. Raijan äiti kesken aamu-kareiden - inhimillisesti katsoen liian varhain. Pekan Arvi-isä joutui 37-vuotiaana antamaan puolesta-

Pyhäjärven historian viimeisellä sivulla on kuva, jossa Pekka 9-vuotiaana seisoo isänsä haudalla pikkuväijänsä Einon ja Auliksien kanssa. Sotaorpona hän varmasti tietää mistä puhuu silloin, kun hän puhuu onnesta ja armosta.

Ohjelma alkaa lastenlasten esityksellä: *On kesän kirkas luomen* soi herkästi Eveliinan, Johannan ja Pauliinan jousilla. Eveliinan ja Pauliinan isä on Juhani, Pekan ja Raijan vanhin lapsi. Johannan äiti on Jaana Ketoja, tyttäristä vanhin. Kanttori Guido Kriik soitti uruilla Widorin *Vocata F-duurin* ja säesti laulajatar Seija Tannerin ja kirkko-kuoron esitykset. Sitten oli taas tutun pesueen vuoro. Nuorimman tyttären, Tiinan, lapset: Eevastiina, Eemeli ja Elviira esittivät tutun kansansävelmän *Tiedän paikan arman* niin kauniisti, että yhden jos toisenkin piti pyyhkäistä silmäkulmaansa. Varmasti koko kirkkokansalta lähti lasten laulun mukana taivaisiin yhteinen rukous: Suojaa Herra kotini, anna sille armosi. Johannan viu-

Juhlapari esiintymässä ”omatekoisen” orkesterin säestämänä.

lu soi herkästi hänen soittaessaan Toivo Kuulan *Sanattoman laulun*. Juhani säesti tyttöjen esitykset samoin kuin Tiinan *Oi, katso mikä aamu*. Tiina on ollut vuosia sitten Israelissa ja purkanut siellä koti-ikävänsä sanoittaen ja säveltäen tunnelmallisen laulun *Israelin yössä*. Sen lauloi Seija Tanner, Raijan ja Pekan ystävä vuosien takaa. Trio - Raija, Pekka ja Seija - lauloi

lulun *Turvissa taivaan*. Tätä laulua oli laulettu usein Afrikan-vuosina päiväntasaajan kummallakin puolella.

Sitten suomalaiset tutut sävelet veivät ajatukset korkeuksiin, kun Eveliina soitti viululla virret *Soi kunniaksi Luojan* ja *Kiitos Sulle, Jumalani*. Rahmaninovin *Vokaliisi* kuultiin Pauliinan esittämänä. Hän soitti sen sellolla. Juhani säesti mo-

lempien tyttöjen esitykset. Laulajaisen Taneli-kuopuksen vaimo, Linn, on gospelaituri. Hän lauloi Juhani ja Tanelin säestämänä gospellauluja, joihin koko suku pääsi osallistumaan. Tämän kuoron nuorin esiintyjä oli Tanelin ja Linn'in vauva, neljän ja puolen kuukauden ikäinen Adrian Gabriel. Kyllä musisoinnilla on jatkuvuutta Laulajaisen perheessä!

Merkkipäiviä

Arvo Pärssinen
90-vuotiaaksi

Kepeästi liikkuvat Arvon sormet viululla.

Arvo Pärssinen täytti 90 vuotta Vammalassa. Joukko ystäviä ja sukulaisia oli juhlimassa Vammalassa pirteän päivänankarin merkkipäivää. Arvo on syntynyt 5.8.1917 Vpl. Pyhäjärven Puikkoisten kylässä.

Kansakoulua Arvo kävi neljä vuotta Alakylän koulussa. Lapsuus ja nuoruus kuuluivat rattaosasti kotona maataloustöitä tehden. Asepalvelusta hän lähti suorittamaan 1939. Ja sitten olikin vuorossa talvisota, jolloin Arvo palveli Koneviitsassa ja Patoniemessä. Monta tärpää tilannetta Arvo muistaa talvisodan tapahtumista.

Jatkosotaan Pärssinen lähti muiden mukana ja nyt olikin vuorossa hyökkäysvaihe Ilmeen, Kirvun, Jaakkiman, Laatokan-Karjalan kautta Karhumäen yläpuolelle Maaselän kannakselle. Nyt loppui myös hyvä tuuri, sillä venäläisen partion takaa-ajossa 16.1.1941 vihollisen luoti sattuvi kylkeen ja edessä oli muutaman kuukauden mittainen sairaalakiertä ja tervehtyminen siitä. Loppusota menikin sitten rauhallisemmin. Jo sotien välissä Arvo oli jäänyt kanta-alupseerina armeijaan.

Jatkosodan päätyttyä työpaikaksi tuli Asevarikko Vammalassa, josta Arvo jäi eläkkeelle yliväpälinä v. 1965. Ikää oli miehellä silloin vasta 48 vuotta. Monet harrastukset saivat nyt Arvon mukaansa. Vammalan Karjala-seurassa hän on toiminut aktiivisesti ja tämä työ jatkuu edelleen.

Mieskuorossa hän lauloi 45 vuotta. Rakkain harrastus on ollut soittaminen. Hänen soittimenaan on viulu ja kun kerran asiasta tuli puhe Arvo kaivoi viulun kotolostaan ja soitti kauniin kappaleen. Soittoharrastusta on jossain määrin viime vuosina hillinnyt se, että kaikki muut soitokaverit ovat jo nukkuneet pois.

Kotiseutumatkoja Karjalaan ja Pyhäjärvelle Arvo Pärssinen on tehnyt kolmasti. Nyt hän viettää rauhallisia vanhuuden päiviä kauniissa kodissaan Vammalan keskustassa. Vaimo Kaarina kuoli 12 vuotta sitten. Toivottamme pirteälle päivänankarille leppoisia eläkepäiviä.

REINO ÄIKIÄ

Pastori Tapio Pastilan sanoma kultahääparille ja koko juhla-kansalle oli runomuotoinen: Eilisen taakka oli eilinen, huomisen varjo vasta huomisen. Joka aamu ikuista kumppania tervehtiä saan:

Hyvää huomenta, Jeesus Kristus. Hyvää huomenta, ilo, hyvää huomenta, rauha ja hyvää huomenta, armo

Lopuksi Pekka kertoi, että 50 vuotta sitten olleessa hääjuhlassa he lauloivat läksiäisiksi laulun *Oi, tulus mun purteeni*. Seminaarissa näytetyönä tehty kitara oli silloin säestyssoittimena. – Nyt me laulamme saman laulun ”kotitekoisen” orkesterin säestämänä. – Juhani, Jaana, Tiina ja Taneli ryhmittivät orkesterin paikalle ja hääpari palasi viiden vuosikymmenen takai-

seen tunnelmaan ja tutulla laululla toivotti toinen toisensa tervetulleeksi edelleen yhdessä purjehtimaan. Yhteisesti veisattu virsi 334, *Armon lapset riennyt-kaa* ja sen urkuimprovisaatio päättivät tämän ikimuis-toisen juhlan ohjelman.

Kultahääpari marssi häämarssin soudessa ulos kirkosta juhla-vaen saattelemana ja suuntasi kulkunsa auringon kirkkotietä pitkin Seurakuntatalolle onnitte-luja vastaanottamaan ja kakkua leikkaamaan.

Juhlusta kiittäen, sydämellisesti onnitellen ja monia, monia yhteisiä armo-rikkaita vuosia toivotellen

SEIJA PÄRSSINEN

Merkkipäiviä

Maria Pärssinen, o.s. Savolainen, syntynyt 28.6.1912 Vpl. Pyhäjärvi, Pyhäskylä. 95-vuotispäivät vietettiin perhepiirissä Orimattilassa. Kuvassa viisi polvea: Maria, tytär Irma Karstila, tyttärentytär Kirsi Karstila, Kirsin lapset Kimmo ja Kaisa, heidän lapset Miia ja kaksi vauvaa, joilla ei vielä ollut nimiä.

Tellervo Brander, o.s. Lappalainen, täytti 7.7.2007 Ylöjärvellä 75 vuotta, syntymäkylä Vernitsa. Juhlan pääteeksi päivänankari vietiin sisarusten ja heidän puolisoitensa kanssa hevosajelulle. Kuvassa vasemmalta Pentti Lappalainen, Seija Lappalainen, Salme Rintala, Kaarina Lappalainen, Pekka Lappalainen ja Tellervo Brander.

Ylioppilaita

Tapio Hokkanen on tullut ylioppilaaksi Jämsän lukiossa keuhkolla 2007. Hän on Pekka Kukon (Juttilan Pekan) nuoremman tyttären Leenan poika.

Perhejuhlia

Tuomo ja Riitta Hinkkasen nuoremman tyttären Noora Hinkkasen perheeseen syntyi 27.5.2007 esikoistyttö (3730 g, 51 cm). Tytär sai 14.7.2007 nimekseen Nelli Iona Adalmiina Hynninen.

Tilaa oma

VPL
PyhäjärviValokuva
oli Lutherin
kurssilta

Vpl Pyhäjärvi -lehdessä nro 7, 30.7.2007, sivulla 3 alhaalla oikealla oli kuva, johon pyydettiin tunnistusta.

– Tunnistin Aira Antosen lähettämän valokuvan, joka löytyy myös minulta. Kuvan takana on teksti: Pyhäjärvellä 13.11.1930 Lutherin kurssilla. Kurssipaikasta ei ole mainintaa, mutta ehkä se on jossakin seurakunnan tiloissa, kertoo Marjatta Rantanen, o.s. Kivikkola, ent. Nännimäinen.

– Kuvasta tunnistin myös tätini Maikki Kivikkolan Wahl'n pariskunnan välissä kolmas rivi oikealla.

Terveisin

MARJATTA
RANTANEN
puh. 044-5952837
Niksulantie 1,
26510 Rauma

Ukkokset matkalla muistojen Karjalassa

Matkamme muistojen Karjalaan alkoi maanantaina 16.7.2007 kello 3.30 Porista.

Matkamme vetäjänä ja yhteyshenkilönä oli jo kymmenettä kertaa Laila Innanen Tampereelta. Kuljettajanamme toimi useimmille jo entuudestaan tuttu Kari Mäkelä Pohjanmaalta. Vastuullisena matkajärjestäjänämme toimi Uusi-kaupunkilainen matkatoimisto Matka-Mekka Oy. Matkareitti kulki Tampereen ja Helsingin kautta Vaalimalle, jossa oli mahdollisuus syödä ja vaihtaa valuuttaa.

Seurueemme koostui 40 henkilöstä, joista 16 oli sidoksissa Ukkosten sukuun. Mukana oli monta ensikertalaista tutkimassa vanhempiensa kotikonttuja Pyhäjärvellä ja ympäristössä.

Viipurista matkamme jatkui kohti Terijokea Uusi-kirkon kautta vievää tietä pitkin. Kannaksella näkyi monin paikoin viimekesäisten vetäjämme Laila viihdytti matkaseuruettamme aina niin koskettavilla Karjalan

tu vuonna 2002.

Syötyämme hotellissa lähdimme katsomaan kaunista rantaa ja innokkain uimarimme Helvi luiskahti uimaan melkoiseen aallokkoon. Nykyäänkin ihmiset kerääntyvät nauttimaan ainutlaatuisesta rannasta ja uusia hotelleja rakennetaan kesävieraille.

Terijoen vanha Luterilainen kirkko oli entisöity. Ajoimme myös pahasti rapistuneen Terijoen varjohallituksen rakennuksen ohitse. Sitten matkamme jatkuikin vanhan rajajoen tuntumaan, jossa kuljettajamme keitti meille kahvit ja pääsimme nauttimaan matkaeväistämme. Haapankankaan kirkko on nykyään hirsirakennus, joka on rakennettu suomalaisen tuella. Pysähdyimme siinä ja tottesimme rakennuksen olevan moitteettomassa kunnossa.

Kiviniemen sillan jälkeen pysähdyimme ihaillemaan veden voimaa ja tutustumaan torimyyjiin ja kauppoihin.

Matka jatkui kohti Pyhäjärveä ja tuttuja pihvoja alkoi jo löytyä. Matkan vetäjämme Laila viihdytti matkaseuruettamme aina niin koskettavilla Karjalan

lauuluilla ja runoilla. Muutamat muutkin matkalaisista kertoi omia muistojaan ja juttujaan ja myös yhteislauuluilla nostatettiin tunnelmaa.

Pyhäjärvi loisti jälleen kirkkaana ja Musakan Lomaranta otti matkalaiset vastaan.

Kävimme heti sankarihaudoilla, siellä pidimme pienimuotoisen hartaushetken ja laskimme niittykatk muistopaadelle. Samalla kävimme myös Pyhäjärven kirkon ja talonpoikien muistomerkeillä.

Pyhäjärven aallot kutsuivat virkistymään, muutama sai heitettyä talviturkinsa ja voi sitä tunnetta; perillepääsyn tunnetta. Ilta oli kaunis ja jatkui päivällisen jälkeen iltamilla, olimehan matkaneet ainoastaan Terijoele Pyhäjärvelle; voimia oli vielä jäljellä. Nautimme tampereläisten esittämästä näytelmästä Optri ja Aleksin ja muusta ohjelmasta. Lopuksi tansittiin muutama taitajan voimalla.

Keski viikko aamuna suuntasimme kohti Sortalahden satamaa, jossa pysähdyimme.

Matkalaiset olivat kiin-

Matkalaisia Ylläppäessä 18.07.2007.

nostuneet lähistön kotiporista ja kivijaloista. Tie kohti Ylläppäätä oli käynyt kovin ahtaaksi ja huonoksi isolle bussille. Perille kuitenkin päästiin Laatokan rantaan, jossa keitimme kahvit Jooseppi Virolaisen entisen portin pielessä.

Pirsarannalle oli osalla kiire uimaan. Ilma oli jälleen kerran kaunis ja rannalla oli paljon muutakin väkeä. Kahvitauolla pääsivät muutama käymään Lohjoella Antti Musakan kyydillä. Aleks Ukkosen talon kohdalle saakka tie oli hyvää, mutta sen jälkeen ei bussilla olisi päässyt eteenpäin. Henkilöautolla pääsi Lohjoelle, mutta ei kau-

emmas.

Takaisin majapaikkaamme ajettiin Saapruan kautta, eli Pyhäjärvi tuli kierrettyä. Tuuli yltyi ja majapaikkaamme päästyämme merikapteeni Kaj Sandström arvioi tuulen nopeudeksi noin 15 m/s. Ainoastaan kolme innokkainta uimaria kävi nauttimasta vaahtopaisista aalloista. Illallisen jälkeen osa saunoi ja jotkut ensikertalaiset pääsivät käymään Käkisalmen kaupungissa katsomassa isänsä asuinsijojä. Ja jotkut pääsivät käymään Taipaleen jolle Mersäntäpirtissä. Antti Musakka näytti illalla videon Pyhäjärven nykyisistä asukkaista. Aika oli lyhyt ja

paljon olisi ollut muuallakin katsottavaa ja kuvattavaa.

Torstai 19.7. alkoi sateisena. Paluumatkalla emme kuitenkaan kastuneet edes kahvinkeittopaikalalla Horoskoopimerkkien luona Muolaassa. Viipurissa pidettiin lyhyt kauppahallin kierros ja rajamuodollisuudet sujuivat normaalisti. Oli mukava taas palata kotiin. Viimeisetkin olivat perillä ennen puoltayötä.

Kiittäen järjestäjiä ja isäntä Ukkosen sukuseuran puolesta

MARJA-RIITTA ja
NINA HAKALA

Vielä puhetta Pääskystä

Pyhäjärveläiset ja Pääsky ry

Tulipa näyttöä siitä, että lehtämme luetaan.

Karjalaisten Kesäkodilla Jollaksessa on heti kesäkuussa tässä lehdessä olleen kirjoituksen jälkeen käynyt useita pyhäjärveläiseksi itsensä esitelleitä. Liisa Saarinen aktivoitui heinäkuun lehteen kirjoittamaan vanhoista muistoistaan seuran alkuvuosikymmeniltä, jolloin oli vielä Vpl. Pyhäjärvi-seuran toiminnassa mukana aktiivisesti. Muutama täsmennys on paikallaan, siksi otin yhteyttä Pääskyn puheenjohtajaan Anja Lehtiseen. Hänen ansiokas vastauksensa Liisalle ja muille on nyt sellaisenaan luettavissa lehdessä.

Sen paremmin seuramme toiminnasta valmistunut 50-historiikki kuin kenenkään seuran hallituksessa nyt mukana olevan muistitietoa ja dokumentit kuten eivätkä Anja Lehtisenkaan esille kaivatut tiedot eivät näytä vahvistavan Saarisen käsitystä. Näyttää siltä, että seuramme ei, syystä tai toisesta, ole ollut joko lainkaan tai ainakaan enää 1980-luvulla, siis lähes 30 vuoteen, Pääsky ry:n jäsen. Seuran tilaisuuksia on hyvin voitu pitää parina ensimmäisenä vuosikym-

menenä joitain kertoja Kesäkodilla, jonne aikoinaan, kuten nytkin pääsee kuka vain, joka haluaa tilat vuokrata.

Karjala-talolla pidettyjen, kaikkien karjalaisseurojen yhteisten myyjäisten järjestelyvastuu oli pitkään Pääskyllä. Myyjäisissä on oltu mukana taannoin, kun seuramme toiminta oli vielä nykyistä seuran toiminnassa ja vastuutehtävissä aktiivisesti mukana olevia nuorempien käsissä.

Mutta niin Sinä Liisa kuin me kaikki muutkin olemme nyt reilut 30 vuotta vanhempia, melko ikääntynyttä sakkia, eikä viime vuosina, vaikka asiaa on selvitelty, ole enää löytynyt porukkaa myyjäisiä puuhaamaan. Askel on lyhenenyt. Moni muukin seuran historian ”kulta-ajan” toimintamuoto on tekijöiden puuttuessa jäänyt. Kuten tiedämme, varsin monen seuran entisten aikojen kantavista voimista ovat nyt jo siirtyneet kultakäkosiksi Karjalan laulumaille.

Todettakoon myös, että aikoja sitten seuran johtokunta on tehnyt päätöksen ainais- ym. vapaaajaisyksistä luopumisesta. Vapaaajaisyksien eivätkä myöskään uudet, Karjalan Liiton mallisääntöjen mukaiset sääntömme tunne. Useimmat

entisistä vapaaajaisyksistä ovatkin oma-aloitteisesti jo pitkään maksaneet, seuran toimintaa tukeakseen, jäsenmaksun.

Me seuran toiminnassa viime vuosina mukana olleet toivomme kaikkien niin entisten aktiivien kuin uusien voimien, pyhäjärveläisyydestä kiinnostuneiden tulevan mukaan tekijöiksi ja osallistujiksi toimintaamme! Ottakaa yhteyttä, jatketaan keskustelua nokakain seuran sisällä – syksyn mittaan tavataan!

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n hallituksen puolesta

KAARINA
PÄRSSINEN,
puheenjohtaja
040-5193036

Anja Lehtisen vastaus:

Luin Pyhäjärvi heinäkuun Vpl. Pyhäjärvi-lehdestä Liisa Saarisen kirjoituksen seuran jäsenyydestä Pääskyn toiminnassa. Haluaisin lehden lukijoille tiedottaa, että mikäli Vpl. Pyhäjärvi-seura ry on ollut Pääsky ry:n jäsenenä, ei sitä jäsenyydestämme erotettu ole. Karjalaisten kesäkotii on

vuokrattu Helsingin kaupungilla vuonna 1960. Vuokasopimuksen on allekirjoittanut Pääkaupungin Karjalaiset ry. Pääsky on ensin perustettu nimellä Karjalaisten Valtuuskunta, mikä ei ole mennyttä yhdistysrekisterissä läpi.

Nimi on muutettu Pääkaupunkiseudun Karjalaisyhteisöt Pääsky ry:ksi. Pääsky on hoitanut kesäkotia v. 1960 lähtien. Vuokrasopimus on uusittu 2006 joulukuussa Pääsky ry:n nimiin.

Puheenjohtajana on ollut Matti Tapionlinna ja myöhemmin Matti Jääskinen. Viimeksi mainittu aikaan on tehty päätös jäsenmaksun vapaaehtoisuudesta. Ehkä tästä johtuen monet seurat ovat jäsenmaksun jättäneet maksamatta.

Valittuna puheenjohtajaksi v.2004, aloin perehtyä Pääskyn historiaan ja havaitsin vuosikymmenten pöytäkirjojen puuttuvaksi Pääskyn kaapista. Aune Rytköselä saamastani jäsenluettelossa ei ole mainittu Pyhäjärvi-seuraa.

Aloittaessani puheenjohtajana oli vain viisi (5) maksanutta jäseniäni niistä 30:neestä, joita oli luettelossa.

Tänä vuonna on meillä n. 20 jäsenmaksun maksavaa seuraa. Toivotamme

kaikki karjalaiset - niin suku-, pitävä- pitävä kuin nuorisoseurat Pääsky ry:n jäseniksi. Iloitsemme jokaisesta jäsenestämme. Mukavaa, että myös Vpl. Pyhäjärvi-seura ry päätti liittyä joukkoomme.

Pääskyllä on toiminnasta vastaava hallitus. Seuran jäsenyys Pääskyssä antaa jäsenille mahdollisuuden viettää lomaa, sauna-, kokous-, perhe-, ym tilaisuuksia Karjalaisten kesäkodilla muita edullisempaan hintaan... Pääsky ry tukee seuratoimintaa yhteisillä juhilla - ja kaikilla Liisa Saarisen mainitsemilla tavoilla.

Arvostamme sitä työtä mihin Pyhäjärvi-seuran jäsenet ovat vuosikymmenien mittaan osallistuneet. Olemme saaneet kesäkodilla käyneiltä tiedon, että Karjalatalon kellarissa olisi seurojen mappia, joten toivomme myös Pääskyn puuttuvien mappien löytävän sieltä.

Olemme tiedustelleet niitä Karjalan Liitolta, joten odotamme vastausta, jolloin voimme tyhjentävästi vastata 1960-luvun seurojen jäsenyydestä.

ANJA LEHTINEN
Pääsky ry
puheenjohtaja
puh. 0400 705 959

Kirjallisuusluettelon lisäystä

Vpl. Pyhäjärvi -kirjallisuus otsikolla oli viime lehdessä luettelu pyhäjärveläisten kirjoittamia teoksia.

Luettelossa oli vain yksi Marjatta Müllerin teos, joten hänen kohdalleen neljä lisäystä.

Siivekkää ystäväni. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1988, 101s.

Hiljainen viesti. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1991, 104 s.

Rajamaan raskas luno. Kopiaivä Oy, Jyväskylä 2001, 227 s.

Karisteita. Kopiaivä Oy, Jyväskylä 2005, 207 s.

Retki evakkomatkan maisemiin Alavudelle

Kolmen kylän väki Viipurin läänin Pyhäjärveltä on kokoontunut vuodesta 1947 lähtien joka vuosi tapaamaan toisiaan ja pitämään jakokunnan kokoustaan.

Tällä kerralla kohteenamme oli Alavuden kaupunki nähtävyyksineen. Pertti Pohjola ohjaama linja-auto lähti Huittisista niin varhain, että Äetsän, Vammalan, Siuron ja Lamminpään kautta ehdimme aamukahville Virroille jo yhdeksäksi. Erityisen kiinnostavaksi tämän matkan teki se, että Alavus oli se paikka johon tuhansia Pyhäjärven kunnan asukkaita evakuoitiin talvisodan aikana turvaan pois sodan jaloista joulukuussa 1939. Niin myös jakokuntammekin väkeä. Miksi evakuointi tapahtui juuri Alavudelle selittyi sillä, että se oli kaukana lännessä, sinne oli toimiva rautatieyhteys ja maajoittamiseen voitiin osoittaa kansakouluja sekä suuria maalaistaloja. Lisäksi on kiitollisuudella todettava, että Alavuden silloinen kunta ja sen asukkaat olivat halukkaat vastaanottamaan Karjalan evakkoja. Mainittakoon, että yksityisten henkilöiden lisäksi mm. Vpl. Pyhäjärven lastenkoti orpolapsineen sai turvapaikan juuri Alavudelta.

Linja-auton liikkua Sulkavankylän ja Jokivarren suvisissa maisemissa koimme aikamatkan meneeseen. Kunniaisäntämme Esko Pohjola selosti erinäisten ikkunoista avautuvia näkymiä monet muistot ja omakohtaiset kokemuksetkin palautuivat täällä asuneiden matkalaisten mieleen. Silloin kouluikäiset tytöt ja pojat hämmästelivät miten näkyvät, rakennukset ja tiet olivat muuttuneet vuosikymmenien aikana, joskin jotakin tuttuakin oli havaittavissa. Monet muistivat evakkoajien talojen ja isäntävien nimet sekä monia arksen elämän yksityiskohtia. Muutaman kerran pysäh-

dyimme kuvien ottamista varten. Esko kertoi tiedon ja uutisten välittyneen silloin toisella tavalla kuin tänään. Kaupassa asioidessa saattoi kuulla sukulaisten, tuttavien ja muiden kyläläisten elämänvaiheista silloisissa olosuhteissa. Käveleminen oli niitä harvoja vaihtoehtoja päivittäiseen kulkemiseen, joskin talvisin saattoi hiihtää ja käyttää potkukelkkaa, jos sattui sellaiset omistamaan. Maailman tapahtumista saattoi kuulla radiosta, joskaan ne eivät kaikkia kiinnostaneet. Milloin päästään lähtemään takaisin Karjalaan lienee ollut kaikkien täällä evakossa olleiden harras toive.

Jumalanpalvelus Alavuden kauniissa kirkossa kesti tällä kertaa tavallista pitempään, koska oli viimeisen rippikoulun konfirmaatio menneillä. Kirkonmällä mukaamme liittyi Helinä Mäyry joka toimii kaupungin vapaa-aikatoimenjohtajana sekä Viiskuntalehden toimittajana. Ryhmiytimme v.1991 Pyhäjärveläisille pystytetyn muistomerkkin ympärille kukkalaitteen laskua varten. Esko Pohjola piti puheen jota hiljennettiin kuulemaan. Oili Liljebad os. Kinnari sekä Yrjö S. Kaasalainen laskivat sinivalikoisen kukkalaitteen jonka punamustissa nauhoissa luki: Menneiden sukupolven muistolle.

Tämän jälkeen veisasimme yhdessä Pirjo Kii-ala os. Kaasalaisen johdolla virren 498 säkeet 1 ja 5.

Auringon paistaessa lämpimästi lähdimme kiertoreitille Helinä Mäyrän esitellessä Alavuden kauniin kaupungin nähtävyyksiä. Sankarihauta-alue ja sen monet muistomerkit olivat huolellisesti hoidetut Kirkkojärven veden välkyessä taustalla. Keskustan koulut ja lukio, joka oli vuonna 1991 pidettyjen Vpl. Pyhäjärvi juhlien pitopaikka, palautui joidenkin mieleen. Seuraavaksi

suuntasimme Alavuden rautatieasemalle, joka oli aikoinaan merkittävä paikka matkustajille, niin lähtijöille kuin tulijoihinkin ja kokoontumispaikkanakin. Nyt junat kulkevat harvoin, joskin henkilöliikennettäkin vielä on.

Seuraavaksi halusimme Ranta-Töysään, jossa entisen kansakoulun tiloissa toimi useita vuosia mm. Pyhäjärven lastenkoti johtajanaan Helmi Jakonen lapsineen. Keittäjänä palveli neiti Vappu Hietanen, josta avioliiton myötä vuonna 1944 tuli Kaasalainen. Siis Pirjon ja minun äiti. Pidetty johtajatar "Helmi-täti" oli minun kummini. Minulle tämän paikan ja kauniin ympäristön näkeminen oli yksi matkamme kohokohtia. Järven ympäri kierrettyämme saimme nähdä mm. kunnallisneuvos Aapo Saaren kotitalon pihapiireineen.

Alavuden puunjalostustehtaat on tunnettu vuosikymmenet muun muassa ikkunoistaan. Kuulimme, että sahalaiteksen käytetyt koneet on myyty jonkin Karjalaan.

Ouran Loma sijaitsee pari kilometriä keskustasta länteen. Ruokailun jälkeen siirryimme kokoustilaan pitämään vuosittaista jakokunnan kokousta. Aluksi saimme tietoisuuden seinillä olevista Karjalan matkakuivista. Kokouksen alussa luovutimme Alavuden kaupungin kirjastoon "Tarinakivillä"-kirjoja muistona täällä käynnistämme. Kirjat otti vastaan vapaa-aikatoimenjohtaja Helinä Mäyry. Kiitospuheessaan hän sanoi omaavansa itsensä karjalaiset juuret ja arvostavansa tällaista toimintaa, tutustuvansa kirjoihin ja toimittavansa ne sitten kirjaston kokoelmiin.

Jakokunnan kokouksen avasi Yrjö S. Kaasalainen. Vietimme hiljaisen hetken vuoden aikana poisnukkuneiden kyläläisten muistok-

Joukko vanhempia matkalaisia halusi ryhmäkuvaan verestämään entisiä muistoja Alavuden asemalla.

Oili Liljebad os. Kinnari sekä Yrjö S. Kaasalainen laskivat kukkalaitteen Alavudelle haudattujen pyhäjärveläisten muistolle. Muistopuheen piti Esko Pohjola.

si. Kokouksen aikana puheita johti Orjo Pärssinen ja pöytäkirjaa piti Yrjö S. Kästeltilti tilit ja vastuuvapaus myönnettiin jakokunnan isännille. Jakokunnan isäntinä jatkavat Yrjö S. Kaasalainen ja Pertti Pohjola (varalla). Tilintarkastajiksi valittiin uudelleen Annikki Salli ja Raimo Kiiveri sekä varalle Helka Moisio ja Hilikka Kontturi. Pöytäkirjan tarkastajiksi valit-

tiin Helka ja Varpu Kinnari. Ensi vuonna päätimme kokoontua Vammalan Karkun evankelisen opiston tiloissa. Yrjö S. muistutti jokaiselle nuorten aktiivoinnin tärkeyttä. Muuten tällainen toiminta loppuu!

Kokouksen jälkeisessä ohjelmatuokiossa lauloimme yhteislauluja Pirjo Kii-alan johdolla. Aino Kainmaa os. Viskari lausi

runon ja Katariina Kalliomäki (8v) lauloi ja soitti pianoa. Tilaisuuden juontaja Yrjö S. Kaasalainen luki pari kirjettä "Tältä jostakin", jotka oli osoitettu sota-aikana Ranta-Töysään. Samoin Alavuden lottien lähettämän Jouluterveydyksen vuodelta 1942.

Tämän jälkeen suuntasimme Tuuriin Velj. Keski-selle ostoksille.

Kuin sokeriksi pohjalle saimme kuunnella paluumatkalla Markku Erkinpoika Pärssisen meille toimitaman lähtymisen, jossa Niilo Ihämäki haastattelee montrualaista Juhon Pärssistä Pikojoen myllytävän tapahtumista. Kääntöpuolella: Alakylän ja Montruan pallopelistä noin 100 vuotta sitten. Varsinaisen aarre siis!

Kiitos kaunis tällä matkalla mukana olijoille, ohjelmansuorittajille kuin kaikille järjestelyissä mukana olleille. Ensi vuonna tavaan Vammalassa.

YRJÖ S. KAASALAINEN

Jakokunnan väki kokoontui yhteispotrettiin ennen kotiin lähtöä.

Aikapyörään tarinoita kotiseutumatkoilta

Kaikenikäiset kotiseutumatkoi muistelemaan, nyt on keruu menossa vuoden loppuun. Monille Karjalan käynnistä on tullut suorastaan jokavuotinen rituaali, aikamatka. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkisto ja Karjalan Liitto järjestävät Karjalan kotiseutumatkoista keuruun.

Minkälaisia Karjalan matkat ovat nyt? Olemme kiinnostuneita monenlaisista matkakokemuksista. Tarkoituksena on saada arkistoon ainutlaatuisen aineiston kotiseutumatkailusta eri aikoina, eri-ikäisten omin sanoin kertomana. Toivomme vastauksia kaikilta matkailijoilta: karjalaisilta ja ei-

karjalaisilta, nuorilta ja vanhoilta.

Kerro niistä asioista, jota ovat matkoilta jääneet erityisesti mieleesi. Mikä sai sinut matkalle mukaan? Mikä sinua yhä vetää Karjalaan? Mikä matkailussa on muuttunut vuosien mittaan? Mitä ajattelet Karjalan kylistä, nykyasukkaista ja nykyelämästä? Miten matkustat: yksin, joukossa, omalla autolla, bussilla? Minkälaisia tunteita matkat sinussa herättävät? Mitä matkamuuistoja olet Karjalasta tuonut, ja mitä olet niille tehnyt? Kuljetko aina samoja reittejä vai etsitkö uusia käyntikohteita? Missä pitäjässä/pitäjässä olet käynyt? Mikä merkitys Kar-

jalan-matkoilla on itsellesi, perheellesi, suvullesi?

Vastata voi vapaamuotoisesti, kirjoittamalla käsin tai koneella, tekstin pituudelle ei ole rajoitusta. Mukana pitää olla yhteystiedot: nimi, syntymäaika ja -paikka, ammatti, osoite ja puhelinnumero. Samalla on hyvä allekirjoittaa suostumus, että aineisto arkistoidaan kirjoittajan nimellä Kansanrunousarkiston tutkimuskäyttöön. Mahdolliseen muuhun käyttöön allekirjoittajalta kysytään erillinen lupa.

Ensisijaisesti käytetään tekstejä, mutta mielellään otetaan vastaan myös valokuvia, äänitteitä ja videotalenteita.

Tarkemmat keruuhjeet: Aikapyörällä Karjalaan - kotiseutumatkakeruu www.karjalanliitto.fi.

Lisätietoja antavat:
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Kansanrunousarkisto, PL 259, 00171 Helsinki
s-postilla keruu@finlit.fi
Liisa Lehto
puh. 0201 131 242,
liisa.lehto@finlit.fi

Senni Timonen
puh. 0201 131 234,
senni.timonen@finlit.fi

Mervi Piipponen
Karjalan Liitto,
puh. 09-728 81 714,
mervi.piipponen@karjalanliitto.fi

Sini Kiiski ja Kalevan kisat

Heinäkuun lehdessä kerrottiin Sini Kiiskin menestymisestä tyttöjen keihäänheiton MM-kisoista Tšekkoslovakiassa. Valitettavasti Siniä esittävä kuva oli väärä, joten nyt on oikea kuva osassa.

Kalevan kisoissa Sini oli loppukilpailussa seitsemäs tuloksella 48,95. Sinin ennätys on 54 metriä, joten ennätykseen ei tällä kertaa ihan päästy. Sini oli Kalevan kisojen loppuottelun nuorin osanottaja. Kuvassa mukana valmentaja-isä Jari Kiiski.

Tehdään tattiruppanaa

Sienpotti – Kivennapa

Nypt alkua sienestysaika ja tässä kaksi karjalaista sienereseptiä. Sienpottiin laitetaan potattia, sienä, sianlihaa, vettä tai maitoa.

Pienet potattilohkot ja pilkotut sienet pannaan savipottiin sianlihapalojen kanssa kerroksittain. Maustetaan suolalla, jollei liha ja sienet ole suolaisia. Pottiin kaadetaan nesteeksi vettä tai maitoa. Haudutetaan uunissa kypsäksi.

½ l tuoreita keitettyjä tai liotettuja pienennettyjä suolasiäniä, ½ l perunalohkoja, ½ l sianlihapaloja, 4-5 dl vettä tai maitoa, 2 tl suolaa. Uunin lämpötila 170. Paistamis aika 2 tuntia.

Tattiruppana – Kanneljärvi

Tatteja, vettä, maitoa, sipulua, vehnä jauhoja, suolaa, hapankermaa.

Poroviekkoja, hepo- ja lehmäntatteja perataan ja leikataan pieniksi paloiksi. Tatit turvotetaan vedessä ja turvotusvesi kaadetaan pois. Kattilaan kaadetaan tattien joukkoon maitoa niin paljon, että saadaan keitto. Maito saa heikoties kiehua, keitto suurutetaan maitotilkkaaseen sekoitetuilla vehnä jauhoilla ja maustetaan hiemoksi hakatulla sipulilla, keitetään vielä hetki ja maustetaan lopuksi hapankermalla ja suolalla.

1 l perattuja, kiehua tetteja ja pilkottuja tatteja, 1 l maitoa, 2 rkl hienonnettua sipulua, 2 rkl vehnä jauhoja, 1 tl suolaa, 1 dl hapankermaa, smetanana tai kermaviiliä.

Tämä ruppana on erittäin suosittu Venäjällä. Ravintolassa se tuodaan tarjolle pienen, pienessä jallassa kuparipannussa.

Kaloja narraamassa

Huittinen, Äetsän ja Vammalan Karjalaseurojen perinteiset rannalta onkimiskilpailut pidettiin Vammalan Roismalan lahdella 27.7.2007 vaihtelevan sään vallitessa. Osanottajia oli yhteensä 22 henkilöä. Kiitos kaikille osanottajille hyvästä kilpailusta.

Tulokset, naiset:

1. Marjaana Pajunen, Vammala 1695 g
2. Aili Haapanen, Vammala 1385
3. Annikki Rapeli, Äetsä 1270
4. Terttu Orpana, Äetsä 1130
5. Mimmi Kankare Huittinen 915
6. Katri Pajunen, Vammala 850
7. Seija Lehtimäki, Äetsä 745
8. Leila Mustone, Vammala 675
9. Helga Mäkelä, Vammala 575

Tulokset, miehet:

1. Rauno Pajunen, Vammala 2910 g
2. Aulis Piipponen, Äetsä 1700
3. Martti Lotsari, Vammala 1320
4. Timo Mäkelä, Vammala 1270
5. Seppo Rajala, Vammala 1085
6. Leevi Orpana, Äetsä 970
7. Heikki Koivuniemi, Huittinen 835
8. Topi Mustonen, Vammala 800
9. Kalle Lehtimäki, Äetsä 615
10. Aulis Rapeli, Äetsä 595
11. Aarre Kuusikko, Vammala 265
12. Rauno Hupponen, Huittinen 220
13. Tauno Mäkinen, Vammala 175

Kukkojen sukukokous Tampereella

Kukkojen Suku kokoontuu joka toinen vuosi kokoukseensa Vpl. Pyhäjärvi-juhlien yhteydessä. Tarkoituksena on, että varsinkin nuorempi sukupolvi oppisi tuntemaan samalla myös Vpl. Pyhäjärvi-juhlat.

Heti päiväjuhlan jälkeen Sampolan kahviossa pidettyyn kokoukseen osallistui yli kolmekymmentä suvun jäsentä. Täysilukuisesti koolla ollut hallitus oli jo ruokailualla pitänyt oman kokouksensa.

Vuosikokouksen avauksen suoritti sukuseuran puheenjohtaja Jari Kukko, joka valittiin myös kokouksen puheenjohtajaksi. Sihteerinä toimi Paula Latva ja pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Helvi ja Reino Äikiä.

Vuoden 2006 toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin ja tilintarkastajan lausunnon kuultuaan tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus vuoden 2006 tileistä ja hallinnosta. Hallituksen esittämät toimintasuunnitelma ja talousarvioesitys hyväksyttiin. Vuoden 2008 sukukokous pidetään Aunuksen Karjalaan ja Laatokalle suuntautuvan matkan yhteydessä. Puheenjohtaja selosti matkajärjestelyjä. Matkan ajankohta on 12.-16.6. ja matkareittinä on Sortavala-Petroskoi-Kizhi-Nurmoinen karjalaiskylä-Aleksanteri Syväriläisen luostari-Terijoki-Kronstad-Viipuri. Alustava matkan hinta on 550 euroa ja matkalle otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä 50 matkajaa.

Puheenjohtaja Jari Kukko toimii matkan johtajana ja hän ottaa vastaan myös ilmoittautumisia puh. 0400-965596, sähköpostilla jari.kukko@kolombus.fi. Uutena tuotteena sukuseuralle on hankittu 100 kappaletta suvun tunnukseksi varustettuja paitoja, joita myydään 15 euron kappalehintaan. Paitakauppa käykin niin, että kokouksen jälkeen naisten ja miesten paitoja oli jäljellä kumpiakin vain 20.

Sukuseuran ainaisjäsenmaksuksi 1.1.2008 lähtien vahvistettiin 200 euroa, vuosijäsen 20 euroa ja perhejäsen 10 euroa. Hallituksen erovuoroiset jäsenet Marja Kotasalmi, Veikko Kukko ja Paula Latva valittiin seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi uudelleen. Muut hallituksen jäsenet ovat Jari Kukko puheenjohtaja, Heikki Honkala varapuheenjohtaja, Reino Äikiä rahastonhoitaja, Arvo Kukko ja Anse Kämäräinen jäsenrekisterinhoitaja.

Tilintarkastajiksi valittiin Yrjö Kaasalainen ja Rainer Kukko, varalle Liisa Kaasalainen ja Anitta Jokinen. Kukkojen Sukuseuran kuuluu tällä hetkellä 340 jäsentä.

REINO ÄIKIÄ

Seuraavaan lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa **perjantaihin 14.9.** mennessä. Huomaa uudet yhteystiedot, kts. vierestä!

TAPAHTUMAKALENTERI

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon syyskuun kokous pidetään torstaina 13.9. klo 17 alkaen Antero ja Seija Pärssisellä Kiviniementie 424, 17120 PAIMELA. Lähtö Lahdesta torin kulmalta klo 16.30. Tervetuloa!

Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho. Syyskuuden ensimmäinen tarinatuokio su 9.9.07 klo 13 Vanhan kirjastotalon musiikkisalissa 2. kerros. Keskustellaan mm. kesän Pyhäjärvi-juhlist ja -matkoista, yhteislaulua, arpajaiset, kahvitarjoilu. Runستا osanottoa toivoo johtokunta! Johtokunta kokoontuu klo 12.

VPL.PYHÄJÄRVI-SÄÄTIÖ

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolombus.fi

Toimittaja:
Salme Rintala
Korkeemäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
p. 03-341 0551
salme.rintala@netti.fi

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. 040 769 5775
tai 02-566 213
fax 02-566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%